

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

23.09.2022

Atzinums Nr. 4-03/18/2022

Par lokālpilnošuma, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānošanu bijušās rūpnīcas “*Liepājas Metalurģis*” teritorijai, Liepājā Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātāja:

Liepājas valstspilsētas pašvaldība, reģistrācijas Nr. 40900016437, adrese: Rožu iela 6, Liepāja, LV- 3401, e-pasts: pasts@liepaja.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Plānošanas dokuments:

Lokālpilnošums, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānošanu bijušās rūpnīcas “*Liepājas Metalurģis*” teritorijai¹, Liepājā

2022. gada 29. jūlijā Liepājas valstspilsētas pašvaldības iestāde “*Liepājas pilsētas būvvalde*” Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “*Lokālpilnošums, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānošanu bijušās rūpnīcas “Liepājas Metalurģis” teritorijai, Liepājā*” (turpmāk – Lokālpilnošums) (2. redakcija) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

¹ Lokālpilnošuma teritorijā ietilpst teritorijas ar kadastra apzīmējumiem: 17000220156, 17000220112, 17000220061, 17000220008, 17000220053, 17000220071, 17000220122, 17000220042, 17000220054, 17000220045, 17000220041, 17000220009, 17000220075, 17000220048, 17000220047, 17000220052, 17000220197, 17000220115, 17000220143, 17000220154, 17000220058, 17000220046, 17000220123, 17000220080, 17000220134, 17000220150, 17000220027, 17000220097, 17000220170, 17000220158, 17000220164, 17000220014, 17000220020, 17000220016, 17000220124, 17000220171, 17000220204, 17000220151, 17000220166, 17000220186, 17000220049, 17000220129, 17000220059, 17000220089, 17000220193, 17000220092, 17000220051, 17000220127, 17000220118, 17000220085, 17000220013, 17000220098, 17000220050, 17000220065, 17000220108, 17000220191, 17000220012, 17000220137, 17000220152, 17000220157, 17000220201, 17000220153, 17000220196, 17000220155, 17000220144, 17000220188, 17000220189, 17000230076, 17000230078, 17000230139, 17000230087, 17000260011.

Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Plānošanas dokumenta Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Lokālplānojumu, to ietekmes novērtēšanas mērķiem un ar Lokālplānojumu īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Stratēģiskā novērtējuma procedūra Lokālplānojuma izstrādei piemērota², secinot, ka Lokālplānojuma izstrāde varētu radīt priekšnoteikumus Novērtējuma likuma 1. un/vai 2. pielikuma darbību īstenošanai. Lokālplānojuma ietvaros paredzēti transporta infrastruktūras risinājumi, tostarp saistībā ar dzelzceļa infrastruktūras nodrošinājuma nepieciešamību, iespējamu tramvaja līnijas pagarinājumu, esošo ielu infrastruktūras un jaunu risinājumu nepieciešamību, kas skars teritorijas arī ārpus Lokālplānojuma teritorijas. Lokālplānojuma teritoriju turpmākā attīstība saistīta ar mērķi, lai veiktu Liepājas pilsētas teritorijas plānojumā (turpmāk – Teritorijas plānojums) noteiktā funkcionālā zonējuma un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) grozījumus un radītu priekšnoteikumus līdz šim slēgtas, vienlaidus rūpnieciskās zonas un tai piegulošo teritoriju un infrastruktūras objektu konversiju lietderīgākai un ilgtspējīgākai izmantošanai.
- 1.3. Lokālplānojuma teritorija atrodas Liepājas valstspilsētā, ietverot bijušās rūpnīcas “*Liepājas Metalurģis*” teritoriju starp Brīvības ielu, Meldru ielu, Liepājas ezeru, Ezermalas ielu, Parka ielu un Zemnieku ielu ar tai piegulošajām teritorijām (turpmāk – Lokālplānojuma teritorija). Lokālplānojuma teritorijas kopējā platība ir ~202 ha.
- 1.4. Teritorijas plānojumā Lokālplānojuma teritorijas noteiktie (atļautie) izmantošanas veidi ir *Ražošanas un noliktavu apbūves teritorija (RR)*, *Jauktas darījumu objektu apbūves teritorija ar ražošanas funkciju (JR)*, *Tehniskās apbūves teritorija (RT)*, *Līnijbūvju izbūves teritorija (ielas, laukumi un veloceļi) (S)*, *Ūdensmala dabas teritorija (ŪDT)*, *Dabas teritorija (DT)*, *Īpaši aizsargājamā dabas teritorija NATURA 2000 (DĪ)* un *Ūdeņu teritorija (Ū)*. Ar Lokālplānojumu tiek mainīti Teritorijas plānojumā noteiktie funkcionālie zonējumi, nosakot šādus funkcionālos zonējumus:
 - 1.4.1. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC5)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Biroju ēku apbūve (12001)*, *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002)*, *Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003)*, *Kultūras iestāžu apbūve (12004)*, *Sporta būvju apbūve (12005)*, *Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007)*, *Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008)*, *Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009)*, *Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010)* un *Labiekārtota ārtelpa (24001)*. Teritorijas papildizmantošanas veids ir *Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001)*. Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība

² Biroja 2020. gada 26. oktobra lēmums Nr. 4-02/69 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru*”. Pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/lemumi>.

ir 1 800 m², izņemot *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūvei (12002) – 2 000 m².*

- 1.4.2. *Jauktas centra apbūves teritorija (JC6), kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir Biroju ēku apbūve (12001), Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), Kultūras iestāžu apbūve (12004), Sporta būvju apbūve (12005), Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (12007), Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008), Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009), Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010) un Labiekārtota ārtelpa (24001). Teritorijas papildizmantošana netiek noteikta. Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 1 800 m², izņemot *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūvei (12002) – 2 000 m².**
- 1.4.3. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R3), kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002), Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005), Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), Transporta lineārā infrastruktūra (14002), Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003), Noliktavu apbūve (14004), Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006), bet teritorijas papildizmantošanas veidi ir Biroju ēku apbūve (12001), Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002) un Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006). Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 5 000 m².*
- 1.4.4. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R4), kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002), Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005), Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), Transporta lineārā infrastruktūra (14002), Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003), Noliktavu apbūve (14004), Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006), bet teritorijas papildizmantošanas veidi ir Biroju ēku apbūve (12001), Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002) un Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006). Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 3 000 m².*
- 1.4.5. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R5), kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002), Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), Transporta lineārā infrastruktūra (14002), Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003) un Noliktavu apbūve (14004). Teritorijas papildizmantošanas veidi ir Biroju ēku apbūve (12001) un Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002). Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 1 800 m².*
- 1.4.6. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R6), kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), Transporta lineārā infrastruktūra (14002) un Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003). Teritorijas papildizmantošanas veidi ir Biroju ēku apbūve (12001) un Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002). Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 1 800 m².*
- 1.4.7. *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R7), kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), Transporta lineārā infrastruktūra (14002), Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003) un Noliktavu apbūve (14004). Teritorijas papildizmantošanas veidi ir Biroju ēku apbūve (12001) un Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu*

apbūve (12002). Teritorijas minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība ir 1 800 m².

- 1.4.8. *Transporta infrastruktūras teritorija (R8)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)*, *Transporta lineārā infrastruktūra (14002)*, *Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003)* un *Noliktavu apbūve (14004)*. Teritorijas papildizmantošana netiek noteikta.
- 1.4.9. *Tehniskās apbūves teritorija (TA)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)*, *Transporta apkalpojošā infrastruktūra (14003)*, *Noliktavu apbūve (14004)* un *Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006)*. Teritorijas papildizmantošanas veidi ir *Biroju ēku apbūve (12001)* un *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002)*.
- 1.4.10. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA5)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Labiekārtota ārtelpa (24001)* un *Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002)*. Teritorijas papildizmantošanas veids ir *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002)*.
- 1.4.11. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA6)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Labiekārtota ārtelpa (24001)* un *Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002)*. Teritorijas papildizmantošanas veids ir *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002)*, *Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003)* un *Sporta būvju apbūve (12005)*.
- 1.4.12. *Dabas un apstādījumu teritorija (DA7)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Labiekārtota ārtelpa (24001)* un *Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002)*. Teritorijas papildizmantošanas veids ir *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002)*, *Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003)*, *Kultūras iestāžu apbūve (12004)* un *Sporta būvju apbūve (12005)*.
- 1.4.13. *Ūdeņu teritorija (Ū2)*, kur galvenie teritorijas izmantošanas veidi ir *Inženiertehniskā infrastruktūra (14001)*, *Ūdenssaimnieciska izmantošana (23001)*: ar dambjiem norobežotas mākslīgi pārveidotas ūdenstilpes, kuras tiek izmantotas rekreācijai, un *Ūdens telpas publiskā izmantošana (24003)*: akvatorijas izmantošana publiskiem mērķiem un to nodrošināšanai nepieciešamā infrastruktūra – laipas, pontoni.
- 1.5. TIAN definētas prasības, kas ievērojamas Lokālplānojuma īstenošanas procesā:
 - 1.5.1. Prasības visas teritorijas izmantošanai: visā teritorijā atļautā un aizliegtā izmantošana, neatbilstoša izmantošana un jaunu zemes vienību veidošana un piekļūšanas noteikumi.
 - 1.5.2. Vispārīgās prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei: prasības transporta infrastruktūrai, inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, apbūvei, teritorijas labiekārtojumam, vides risku mazināšanai, teritorijas inženiertehniskai sagatavošanai un aizsargjoslām un citiem izmantošanas aprobežojumiem.
- 1.6. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Izvērtējot Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka plānošanas dokumentam izstrādes gaitā netika izvirzīti Lokālplānojuma alternatīvi varianti, bet izvērtēti atsevišķi risinājumi:
 - 1.6.1. Plānošanas dokumenta izstrādes sākuma stadijā tika izvērtēts maģistrālās ielas Brīvības ielas dubliera izvietojums. Pašlaik spēkā esošajā Teritorijas plānojumā maģistrālā iela (14. novembra bulvāra turpinājums) plānota daļēji dabas lieguma "Liepājas ezers" robežās. Izskatot un izvērtējot vairākus variantus, par optimālāko

izvēlēts risinājums, kur Parka ielas līkumā virzienā uz Zemnieku ielu tiek paredzēts rotācijas aplis, kam pieslēdzas gan jaunā maģistrālā iela, gan Dūņu ielas pagarinājums cauri Lokālplānojuma teritorijai. Šķērsojumā ar Meldru ielas pagarinājumu plānots vēl viens rotācijas aplis, tālāk iela turpinās Brīvības ielas virzienā un pieslēdzas tai pretī krustojumam ar 14. novembra bulvāri. Tādējādi šī maģistrālā iela (turpmāk – 14. novembra bulvāra turpinājums) būtu gan kā Brīvības ielas dublieris un savienojums ar Rīgas un Klaipēdas virzieniem, gan kā savienojums ar Jaunliepāju, Laumas rajonu un ostu, ja tiktu izbūvēts attīstības plānos paredzētais Parka ielas turpinājums un pārvads pāri dzelzceļam. 14. novembra bulvāra turpinājums varētu būt 4 joslu maģistrāle – C kategorijas iela. Izvēloties šādu alternatīvo risinājumu būtiski tiek samazināta slodze uz Liepājas ezeru, tostarp mazināta fragmentācija un traucējumi tā bioloģiskajām vērtībām, īpaši putniem.

1.6.2. Plānošanas procesā tika vērtētas alternatīvas prasībām, kādas tiek noteiktas stacionāriem atklātu noliktavu vai uzglabāšanas laukumiem. Tika izvērtēta nepieciešamība noteikt to, ka šādu laukumu izveidei nodrošināms cietais pretinfiltrācijas segums, vai pieļaujamas arī grunts seguma platības. Izvērtējot teritorijas esošo stāvokli un to, ka tā jau ir piesārņota, tika izvēlēts izvirzīt prasību nodrošināt cieto pretinfiltrācijas segumu teritorijās, kurās plānots ierīkot atklātus uzglabāšanas laukumus – noliktavas.

1.6.3. Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai plānošanas dokumenta 2. redakcijas risinājumi attiecībā uz transporta infrastruktūras attīstību neskar dabas lieguma “*Liepājas ezers*” teritoriju (kā tas ir atbilstoši Teritorijas plānojumam). Transporta attīstības infrastruktūra tiek saistīta ar turpmākiem pilsētas infrastruktūras attīstības plāniem, tostarp plānoto Parka ielas pagarinājumu un pārvadu dzelzceļam. Birojs pozitīvi novērtē, ka plānošanas dokumenta turpmākie īstenošanas scenāriji attiecībā uz atklāto uzglabāšanas laukumu un transporta infrastruktūras risinājumiem izvēlēti tādi varianti, kas pēc būtības ir ar mazāku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi. Vienlaikus Birojs vērs uzmanību, ka atbilstoši Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktam un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktam šādiem plānošanas dokumenta risinājumiem/alternatīvām jāatspoguļojas arī kontekstā ar plānoto risinājumu ietekmi uz vidi. Stratēģiskā novērtējuma uzdevums ir šīs dažādās idejas un alternatīvas izgaismot un parādīt arī vides pārskatā, salīdzināt tās no vides ieguvumu viedokļa, pamatot, kādēļ tieši konkrētais risinājums izvēlēts kā pamatotākais.

2. Esošā vides stāvokļa apraksts, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskatā esošās vides stāvokļa novērtējumam izmantoti *VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”* (turpmāk – LVĢMC) dati, *SIA “UPB projekti”* sagatavotie kartogrāfiskie materiāli, kā arī *SIA “DEVONS”* ģeotehniskā un ģeoekoloģiskā izpēte, sertificēto ekspertu I. Silamiķeles, L. Grinbergas un R. Lebusa atzinumi. Kā galvenie vides aspekti, kas tiek vērtēti, ir gaisa, grunts un ūdens kvalitāte, trokšņa līmenis, un dabas vērtības:

2.1.1. Lokālplānojuma teritorijas lielākā daļa atrodas Liepājas speciālajā ekonomiskajā zonā, un daļa teritorijas atrodas AS “*FeLM*” pārvaldībā, bet atsevišķi zemes gabali atrodas arī Liepājas pašvaldības un valsts īpašumā. Lokālplānojuma teritorijā darbojas atsevišķi nelieli uzņēmumi, bet daļa no teritorijas tiek izmantota kā atklāts Liepājas ostas kokmateriālu uzglabāšanas laukums. Lokālplānojuma teritorijā saimniecisko darbību veic šādi uzņēmumi: *SIA “Ekers Stividoris LP”* (iznomā

6 noliktavu ēkas un teritoriju ostas kravu uzglabāšanas un pārkraušanas vajadzībām), SIA "MOLS L" (nomā teritorijas kokmateriālu uzglabāšanai, SIA "GF Powdercoating" (nomā ēkas daļu metālapstrādes ražotnes izveidei), SIA "Caljan" (izveidota jaunā ražotnes ēka bijušā "Liepājas Metalurģis" mehāniskajā ceha ēkā, izvietojot mūsdienīgu, teleskopisko konveijeru rūpnīcu), SIA "Brikers Latvija" un SIA "Rūķis LM" (sārņu pārstrādes ražotne). SIA "Laser Clean" (noslēgts līgumu par ēkas daļas nomu ražošanas iekārtu uzglabāšanai SIA "ICS Properties" ražotnes Meldru ielā 8 vajadzībām).

- 2.1.2. Lokālplānojuma teritorija ir laika gaitā būtiski pārveidota (uzbērtā), no Liepājas ezera to atdala dambis. Lokālplānojuma teritorijai ir raksturīga urbānā rūpnieciskas teritorijas ainava. Vienlaikus daļa Lokālplānojuma teritorijas ir noteikta par dabas teritoriju un tā robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk – ĪADT) dabas liegumu "Liepājas ezers", kas būtiski atšķiras no rūpnieciskās zonas.
- 2.1.3. Lokālplānojuma teritorijā gruntsūdens kvalitāti horizonta augšējā slānī ietekmē mākslīgi uzbērtais metalurģiskais rūpniecības atkritumu slānis. Ģeoloģiskās izpētes laikā gruntsūdens paraugos veikta testēšana šādiem parametriem: naftas produktu ogļūdeņražu indekss, ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP), kopējais slāpekļis (N_{kop}), benzols, toluols, etilbenzols, ksiloli, kobalts, molibdēns, varš, niķelis, svins, kadmījs, hroms, arsēns. Atbilstoši veiktajai izpētei gruntsūdens horizontā nav konstatēts metālu piesārņojums (tas ir konstatēts uzbērtajā slānī), savukārt piesārņojuma robežvērtības pārsniedz naftas produktu ogļūdeņražu indeksu divos urbumos, bet aromātisko ogļūdeņražu (benzols, toluols, etilbenzols) koncentrācijas ir mazākas par metodes noteikšanas robežvērtību, t.i., praktiski nav atrasti. Metalurģiskās rūpniecības atkritumu slānī molibdēna un arsēna koncentrācijas pārsniedz mērķlielumu³. Savukārt teritorijas atrašanās pārpurvotā teritorijā ir iemesls nebūtiskam piesārņojumam ar organiskajām vielām, kur ĶSP koncentrācijas pārsniedz normatīvajos aktos noteikto mērķlielumu, taču nesasniedz robežvērtību, kas norādītu uz piesārņojumu.
- 2.1.4. Lokālplānojuma teritorijā atrodas pazemes ūdens atradnes *Liepājas Metalurģis* iecirknis Meldru iela, kā arī daļa teritorijas ietilpst atradnes *Liepājas Metalurģis* u.c. iecirkņu ķīmiskajā aizsargjoslā. Lokālplānojuma teritorijā ir izpētīta un ir akceptēti pazemes ūdens krājumi saldūdens (sulfātu saldūdens) atradnē *Liepājas Metalurģis*, iecirknī Meldru iela. Ņemot vērā jūras ūdens intrūziju Liepājas pilsētas teritorijā, ir veikti papildus pētījumi un rekomendēts noteikt riska pazemes ūdensobjektu F5, kas ietver arī Lokālplānojuma teritoriju.
- 2.1.5. Lokālplānojuma teritorija ietilpst Liepājas ezera sateces baseinā un tieši robežojas ar Liepājas ezeru, kas Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā noteikts par stipri pārveidotu ūdensobjektu – E003SP. Ezerā kopējā slāpekļa koncentrācija atbilst sliktai ekoloģiskai kvalitātei, labai kvalitātei neatbilst arī kopējā fosfora koncentrācija un ūdens caurredzamība⁴. Lokālplānojuma teritoriju nešķērso ūdensteces, taču izbūvētā hidromeliorācijas un polderu sistēma to cieši saista ar Ālandes upi un Kalējupīti. Lokālplānojuma teritorijā atrodas mākslīgi ierīkots novadgrāvis (kanāls), kā arī mākslīgi izveidots bijušais tehniskā ūdens baseins, kas šobrīd gandrīz visā teritorijā aizaudzis ar niedrēm un pakāpeniski no Meldru ielas puses tiek aizbērts. Šobrīd tas ietilpst ar Lokālplānojuma teritoriju saistītajā meliorācijas un polderu sistēmā ar mākslīgi izbūvētiem dambjiem, slūžu un pārteces sistēmām. Ālandes upes ūdeņus ražošanas procesā izmantoja rūpnīca

³ Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem".

⁴ Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli. 2019., 2017., 2010. LVĢMC.

“Liepājas Metalurģs”.

- 2.1.6. Lokālplānojuma teritorija tieši robežojas ar Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritoriju – *Natura 2000* dabas liegumu “*Liepājas ezers*”. 2021. gada jūnijā eksperte L. Grīnberga⁵ apsekoja Lokālplānojuma un tai piegulošās teritorijas un konstatēja, ka atgriezeniskā cikla baseinā, Ālandes vecajā gultnē atklātajās ūdens platībās niedrājā īpaši aizsargājamās augu sugas nav konstatētas, jūras ūdensgundegu audzes konstatētas iepretī Zirgu salai un Golodova dambim. Lokālplānojuma teritorijā kokos sastopama īpaši aizsargājamā augu suga baltais āmulis *Viscum album (L)*, līdz ar to koku izciršana iepriekš saskaņojama ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Izpētes teritorijā konstatētas invazīvas augu sugas un sugas ar agresīvu izplatīšanās tendenci: Sosnovska latvānis *Heracleum sosnowskii*, Kanādas zeltslotiņa *Solidago canadensis*, skarainā ģipsene *Gypsophila paniculata* un plūmjlapu aronija *Aronia prunifolia*. Atbilstoši ekspertes ieteikumam teritorijas turpmākajā apsaimniekošanā invazīvās sugas ir jāiznīcina un jānovērš to izplatīšanās (aktīva izplatīšanās var notikt gar ūdensteču un ūdenstilpju krastiem kā arī ar noņemtās zemes virskārtas pārvietošanu citur vai neatbilstoši kompostējot).
- 2.1.7. Ornitoloģiskās dabas vērtības Lokālplānojuma teritorijā novērtēja eksperts Rolands Lebus⁶. Lokālplānojuma teritorijā īpaši aizsargājamās putnu sugas netika konstatētas un tās tiešā tuvumā nav reģistrēti atzīmējami īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumi. Saskaņā ar eksperta secinājumiem plānotā Lokālplānojuma teritorijas turpmākā izmantošana būtiski antropogēno ietekmju apjomu un intensitāti nepalielinās, salīdzinot ar to, kāds tajā ir bijis ilgstošā periodā. Tas attiecināms kā uz teritorijas rekreatīvo, tā saimniecisko attīstību, ieskaitot satiksmes infrastruktūras pārveidi un jaunas satiksmes infrastruktūras izveidi. Eksperta slēdzienā secināts, ka prioritāras darbības putnu aizsardzības interesēs ir saistāmas tikai ar piesārņojuma likvidēšanu un / vai tā ietekmes būtisku mazināšanu kā Lokālplānojuma teritorijā, tā tās perifērijā, kur piesārņojums saistāms ar rūpnīcas radītajiem atkritumiem un notekūdeņiem.
- 2.1.8. Regulāri gaisa kvalitātes novērojumi valsts gaisa monitoringa programmas ietvaros Liepājas pilsētā tiek veikti tikai monitoringa stacijā O. Kalpaka ielā 34, bet tā atrodas attālināti no Lokālplānojuma teritorijas, tādēļ tās datus izmantot Lokālplānojuma teritorijas gaisa kvalitātes raksturošanai nav iespējams. Tāpat nav pieejama informācija vai gaisa kvalitātes mērījumi Lokālplānojuma teritorijā, kas varētu raksturot iespējamās emisijas gaisā no tur brīvi izbērtajiem dažāda veida ražošanas atkritumiem. Pašreizējās emisijas gaisā Lokālplānojuma teritorijā rada autotransporta kustība, t.sk. Brīvības ielā, dzelzceļa transports un esošie rūpniecības uzņēmumi Lokālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās.
- 2.1.9. Vides troksni Lokālplānojuma un blakus esošajās teritorijās rada autotransports, dzelzceļa transports (dzelzceļa līnija Jelgava – Liepāja), tramvaju kustība un Liepājas lidostas darbība. Lokālplānojuma un tai piegulošajās teritorijās nav veikti trokšņa līmeņa mērījumi. Šobrīd teritorijā esošie rūpniecības uzņēmumi nerada trokšņa emisijas, kas varētu pārsniegt pieļaujamās trokšņa robežvērtības tuvākajās dzīvojamajās teritorijās.
- 2.1.10. Teritorija ir reģistrēta kā piesārņota vieta⁷, piesārņojuma veids – smagie metāli un to savienojumi, kā arī naftas produkti un to ražošanas blakusprodukti:

⁵ Eksperta sertifikāts Nr. 100, sertifikāts derīgs līdz 18.06.2026.

⁶ Eksperta sertifikāts Nr. 005, sertifikāts derīgs līdz 13.05.2023.

⁷ LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs.

- 2.1.10.1. 2020. gadā SIA “Devons” ir veicis ģeoeoloģisko izpēti Lokālpilnojuma teritorijā. Teritorijas apsekošanas gaitā konstatēts, ka par galveno piesārņojuma ar naftas produktiem avotu var uzskatīt atklātā tipa naftas produktu atkritumu pagaidu glabātuvi (dīķis) (turpmāk – Pagaidu glabātuve), kas atrodas Lokālpilnojuma teritorijas centrālajā daļā, un no tās piesārņojuma ar naftas produktiem gruntsūdens plūsma, iespējams, notiek virzienā uz Liepājas ezeru. Tomēr nevar izslēgt arī citu piesārņojuma avotu esamību, jo salīdzinoši netālu atrodas arī uzņēmuma iekšējās lietošanas naftas produktu (mazuta) bāze, kurā ikgadējā gruntsūdens kvalitātes monitoringa ietvaros konstatēts peldošu naftas produktu slānis. Izpētes rezultātā secināts, ka piesārņojums ar naftas produktiem, attālinoties no Pagaidu glabātuves galvenokārt koncentrējas augsnē vai uzbērtajā gruntī, un tā migrācija ir vāja.
- 2.1.10.2. Izpētes gaitā augsnes un grunts paraugos testētas tādas piesārņojošas vielas kā svins, varš, cinks, niķelis, hroms, arsēns, kadmijs, dzīvsudrabs, konstatējot, ka visos 7 urbumos (2., 8., 9., 11., 12., 13. un 15. urbums) ir konstatēta kāda no minēto piesārņojošo vielu koncentrāciju videi un cilvēkiem bīstamo robežvērtību pārsniegumiem,⁸ izņemot arsēna un dzīvsudraba koncentrācijas nevienā no paraugiem nepārsniedz piesardzības robežvērtību. Saskaņā ar izpētes rezultātiem konstatēts, ka augstās piesārņojošo vielu koncentrācijas visticamāk ir radušās no izdedžiem, vai ar no tiem piejauktiem filtru putekļiem.
- 2.1.10.3. Lokālpilnojuma teritorijas Dienvidu daļā bijušajā metāllūžņu šķirošanas laukumā ir konstatēts radioaktīvais piesārņojums ar radionuklīdu Cs – 137⁹. Radioaktīvi piesārņotā laukuma visā platībā atrodas radioaktīvi piesārņoti izdedži, ķieģeli un, iespējams, arī radioaktīvi metāla gabali. Līdz šim veiktā izpēte liecina par esošu radioaktīvo piesārņojumu, tomēr draudi piegulošajām teritorijām netika konstatēti. Gruntsūdens kvalitāte noteikta, noņemot paraugus tajos pašos urbumos, kur noņemti augšējā slāņa un aerācijas zonas grunts paraugi. Testēšana veikta šādiem parametriem: naftas produktu ogļūdeņražu indekss, KSP, Nkop.), benzols, toluols, etilbenzols, ksiloli, kobalts, molibdēns, varš, niķelis, svins, kadmijs, hroms, arsēns. Pēc testēšanas rezultātiem tiek secināms, ka piesārņojuma robežvērtības pārsniedz naftas produktu ogļūdeņražu indekss 12. un 15.urbumā, bet aromātiskie ogļūdeņraži benzols, toluols, etilbenzols koncentrācijas ir mazākas par metodes noteikšanas robežvērtību, Vides pārskatā secināts, ka dabiskos apstākļos smago metālu pārnese ar pazemes un virszemes ūdeņiem ir praktiski neiespējama, jo to šķīdība ir ļoti zema un konstatēta galvenokārt apstākļos, ja ūdens pH līmenis ir ļoti zems (2–3), t.i., paaugstināta skābuma apstākļos.
- 2.1.11. Lokālpilnojuma teritorija atrodas daļēji potenciāli applūšanas riska apdraudētā teritorijā. Lai novērstu plūdu draudus, vēsturiski izveidota dambju un polderu sistēma, kā arī veikta teritorijas uzbēršana. Dambju un polderu sistēmas lielākā daļa atrodas ārpus Lokālpilnojuma teritorijas, taču to esamība nosaka hidroloģiskos apstākļus Lokālpilnojuma teritorijā, tādēļ Lokālpilnojuma teritorijas attīstībā liela nozīme ir polderu sistēmas uzturēšanai, lai novērstu nekontrolētu gruntsūdens un

⁸ Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem".

⁹ Saskaņā ar LVĢMC 2019. gada 29. janvāra vēstulē Nr. 4-3/131 ietverto informāciju.

virszemes ūdens līmeņu paaugstināšanos. Aprēķinātais maksimālais ūdens līmenis¹⁰ Liepājas ezera ziemeļu daļā ar ikgadējo pārsniegšanas varbūtību 10% ir 0,94 m LAS¹¹. Tomēr pēdējo 10 gadu novērojumi liecina, ka noteiktais maksimālais ūdens līmenis pārsniegts jau 4 reizes. Izstrādātājas vērtējumā Liepājai plūdu modelēšanas aprēķini būtu veicami vismaz ar 2% (reize 50 gados) pārsniegšanas varbūtību. Stipru vētru un jūras uzplūdu rezultātā iespējama Liepājas ezera līmeņa būtiska paaugstināšanās, kas var izraisīt zemāko (neuzbērto) Lokālpilnošanas teritorijas daļu applūšanu, vienlaikus būtiski plūdu draudus mazina izbūvētā dambju sistēma.

2.2. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli galvenajos ietekmes aspektos. Vides pārskatā identificētas vides jomas, kuras varētu tikt ietekmētas ar plānošanas dokumentā paredzētajiem attīstības risinājumiem. Savlaicīgi identificējot riskus, iespējams novērtēt, kā ar plānošanas dokumentu vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī, savlaicīgi novēršot negatīvo ietekmi. No Vides pārskatā sniegtās informācijas Birojs secina, ka ar plānošanas dokumenta īstenošanu jāņem vērā šādi esošajā situācijā konstatētie vides aspekti:

2.2.1. Lokālpilnošanas teritorijā atrodas bijušās rūpnīcas "*Liepājas Metalurģs*" cehi, no tiem daļa tiek pārprofilēta citu uzņēmumu saimnieciskajai darbībai, vienlaikus teritorijā atrodas dažādu rūpniecības atkritumu izgāztuves. Birojs konstatē, ka, lai turpmāk attīstītu teritorijas pilnvērtīgu izmantošanu, Lokālpilnošanas teritorijā veikti urbumi gan gruntsūdeņu, gan grunts un augsnes piesārņojuma izpētei. Kā bīstamākie piesārņojumi Vides pārskatā norādīti atklātais naftas produktu dīķis (baseins), radioaktīvo atkritumu izgāztuve, plašās teritorijās izbērtie filtru putekļi u.c. piesārņojošās vielas. Ģeokoloģiskās izpētes laikā gruntsūdens paraugos veikta testēšana, konstatējot piesārņojuma robežvērtības pārsniegumu ar naftas produktiem un smago metālu klātbūtni uzbūvētajā slānī.

2.2.2. Saskaņā ar ģeokoloģiskās izpētes rezultātiem visos 7 urbumos gruntī konstatētas piesārņojošās vielas, kas pārsniedz koncentrāciju videi un cilvēkiem bīstamo robežvērtību.¹² Kā viens no šādu piesārņojošo vielu rašanās iemesliem gruntī tiek minēti izdedži, kā arī tiem piejauktie filtru putekļi. Ņemot vērā Lokālpilnošanas teritorijas platību un tajā līdz šim diferencēto teritorijas izmantošanu, tostarp lielās platībās esošās rūpniecības atkritumu izgāztuves, Birojs pievienojas Vides pārskatā paustajam viedoklim, ka izpētē veikto 7 urbumu skaits ir nepietiekošs, lai sniegtu visaptverošu informāciju par kāda konkrēta piesārņojuma izcelsmes veidu. Līdz ar to pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas ir nepieciešams konkrētajai teritorijai veikt detālāku izpēti, kā arī atbilstošus pasākumus teritorijas sanācijai.

2.2.3. Gruntsūdens izpētē minētajos 7 urbumos ir konstatēta smago metālu klātbūtnē uzbūvētajā slānī. Vienlaikus Vides pārskatā secināts, ka dabiskos apstākļos smago metālu pārnese ar pazemes un virszemes ūdeņiem ir praktiski neiespējama, jo to šķīdība ir ļoti zema un konstatēta galvenokārt paaugstināta skābuma apstākļos. Tādējādi teritorijas turpmākajā izmantošanā galvenā uzmanība pievēršama teritoriju atbilstošai apsaimniekošanai, nepieļaujot turpmāku piesārņošanu ar skābes saturošiem materiāliem, lai neveicinātu pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma izplatību ar smagajiem metāliem.

2.2.4. Lokālpilnošanas teritorijā bijušajā metāllūžņu šķirošanas laukumā ir konstatēts

¹⁰ Atbilstoši LVĢMC 2008. gada aprēķiniem.

¹¹ Latvijas normālo augstumu sistēma.

¹² Ministru kabineta 2005. gada 25. oktobra noteikumi Nr. 804 "*Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem*".

radioaktīvais piesārņojums ar radionuklīdu Cs –137¹³. Kā norādīts Vides pārskatā: *“līdz šim veiktā izpēte liecina par esošu radioaktīvo piesārņojumu, tomēr draudi piegulošajām teritorijām netika konstatēti”*. Biroja ieskatā šā jautājuma risināšanā ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai teritorijā pēc iespējas ātrāk uzsāktu papildu izpēti un nepieciešamības gadījumā veiktu dezaktivāciju, norokot piesārņoto zemes slāni. Šāda pasākuma veikšana ir nepieciešama, neskatoties uz to, kādam mērķim ir/nav paredzēts izmantot bijušais metāllūžņu laukums. Vienlaikus atbilstoši Grafiskās daļas kartei minētā teritorija iekļaujas funkcionālajā zonējumā *Dabas un apstādījumu teritorija (DA7)*, kur cita starpā kā teritorijas izmantošanas veidi ir noteikti *Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (I2002)*, *Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (I2003)*, *Kultūras iestāžu apbūve (I2004)* un *Sporta būvju apbūve (I2005)*. Līdz ar to Biroja vērtējumā, pirms teritorijas sanācijas pasākumu veikšanas un cilvēku veselībai nekaitīgas vides nodrošināšanas, ne minētie teritorijas izmantošanas veidi, ne arī citi teritorijas izmantošanas veidi, kur iespējama cilvēku uzturēšanās, nav pieļaujami īstenot. Biroja vērtējumā nav pieļaujams izmantot teritorijas ar radioaktīvo piesārņojumu pirms to sanācijas.

- 2.2.5. Tāpat jāņem vērā, ka Lokālpilnojumā teritorija atrodas daļēji potenciāli applūšanas riska apdraudētā teritorijā. Neskatoties uz to, ka saistībā ar applūšanas riska novēršanu ir izveidota dambju un polderu sistēma ārpus Lokālpilnojumā teritorijas, kā arī veikta teritorijas uzbēršana, lai Lokālpilnojumā teritorijā neveidotos applūšanas draudi, tomēr stipru vētru un jūras uzplūdu rezultātā iespējama Liepājas ezera līmeņa būtiska paaugstināšanās, kas var izraisīt zemāko (neuzbērtu) Lokālpilnojumā teritorijas daļu applūšanu. Ņemot vērā iespējamās klimata maiņas un pēdējo 10 gadu novērojumus, Vides pārskatā norādīts uz nepieciešamību pārskatīt plūdu modelēšanas aprēķinus Liepājai, nosakot vismaz ar 2% (reize 50 gados) pārsniegšanas varbūtību.

3. Plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums un risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 3.1. Lokālpilnojumā teritorijā tiek mainīti Teritorijas plānojumā esošie funkcionālie zonējumi, ņemot vērā teritorijas līdzšinējo izmantošanu un esošo vides stāvokli (skat šā atzinuma 1.4. punktu).
- 3.2. Kā norādīts Vides pārskatā: *“apgrūtinājumu turpmākās attīstības plānošanai rada tas, ka teritorija noteikta par piesārņotu teritoriju, tai skaitā teritorijā esošais bīstamais piesārņojums – atklātais naftas produktu baseins, radioaktīvo atkritumu glabātava u.c.”* Līdz ar to pirms būvniecības uzsākšanas veicama detalizēta grunts un gruntsūdens kvalitātes izpēte un atbilstoši izpētes rezultātiem veicams darbību kopums konstatētā piesārņojuma ierobežošanai, konservēšanai vai likvidēšanai:
- 3.2.1. Ja noteiktā teritorijā ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam, pašvaldība, saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādātu un apstiprinātu rīcības programmu vai īstermiņa rīcības programmu, var izdot saistošos noteikumus, kas attiecīgajā teritorijā ierobežo vai aizliedz tādu piesārņojošu darbību uzsākšanu, kuru izraisītā emisija var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā. Tādējādi Lokālpilnojumam jāparedz izstrādāt rīcības programmu saistībā ar piesārņojuma izpēti, sanāciju un piesārņojuma monitoringu.
- 3.2.2. Plānojot jaunus infrastruktūras objektus un turpmāko teritorijas izmantošanu, viens

¹³ Saskaņā ar LVĢMC 2019. gada 29. janvāra vēstulē Nr. 4-3/131 ietverto informāciju.

no nosacījumiem ir detalizētas ģeoloģiskās izpētes veikšana, tai skaitā nosakot iespējamus punktveida piesārņojumus un potenciālo difūzo piesārņojumu, ko iespējams radījusi neatbilstoša rūpnieciskās ražošanas atkritumu (izdedžu, būvgružu u.c.) izmantošana teritorijas uzbēršanai, kā arī atsevišķi piesārņojoši objekti. Ja izpētes procesā draudi tiek identificēti, tad piesardzības princips prasa veikt piesardzības pasākumus neraugoties uz to, ka nav pilnīgas pārliecības par to, vai risks patiešām ir reāls.

- 3.2.3. Plānojot turpmākos atļautos teritorijas izmantošanas veidus, ieteicams izvairīties plānot tādas darbības, kas var radīt jaunu augsnes, grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu.
- 3.2.4. Atbilstoši pašreizējai izpētei sanācija visticamāk ietver: 1) naftas produktu piesārņojuma detalizāciju un sanāciju 12. – 15. urbumu rajonos, 2) radioaktīvā piesārņojuma likvidāciju / sanāciju un 3) teritorijā izbērtu putekļveida ražošanas atkritumu (filtru putekli, kaļķakmens putekli un skābju kodināšanas šķīduma neitralizācijas filtru presbriketes, u.c.) savākšanu un utilizāciju, iepriekš veicot to kvalitātes kontroli un definējot apsaimniekošanas prasības. Pēc papildus izpētes iespējams lemt par tās nodošanu bīstamo atkritumu apsaimniekotājam, vai iespējams daļēji noteikt tai otrreizējās izejvielas statusu un nodot otrreizējai pārstrādei (piemēram, daļu ar augstām metālu koncentrācijām).
- 3.2.5. Izstrādātājas ieskatā kā viens no iespējamajiem risinājumiem varētu būt uzbērtā slāņa (smagie metāli) konservācija, piemēram, pārklāšana ar ūdeni necaurļaidīgu pārsegu (betona, asfaltbetona segumu, zemes darbu veikšanas vietās ierobežošana ar rievsienu u.tml.). Taču šos lēmumus un prasības jāaskaņo ar Valsts vides dienestu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, informējot par to, ka ir konstatēts piesārņojums, saņemot tehniskos noteikumus turpmākajai izpētei un pēc izpētes arī turpmākajai teritorijas un piesārņojuma apsaimniekošanai.
- 3.3. Lokālpilnojamu īstenojot, Izstrādātājas vērtējumā īpaša uzmanība jāpievērš teritorijām ar paaugstinātu antropogēno slodzi (piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, teritorijas ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu, pazemes ūdens atradnes un to aizsargjoslas) un pret antropogēno slodzi jutīgajām teritorijām (dabas liegumam "Liepājas ezers" piegulošās teritorijas).
- 3.4. Ņemot vērā visus TIAN ietvertos nosacījumus un prasības, kā arī ievērojot normatīvo aktu prasības turpmākajā teritorijas attīstībā, tai skaitā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu, piesārņojošas darbības atļaujas saņemšanu u.c., Izstrādātājas vērtējumā nav prognozējamas tādas tiešās ietekmes uz vidi, kas pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības Lokālpilnojamu un tai piegulošajās teritorijās.
- 3.5. Birojs, izskatot Lokālpilnojamu Grafisko daļu un TIAN ietvertās prasības, kā arī Vides pārskatā sniegto informāciju, konstatē:
 - 3.5.1. Lokālpilnojamu teritorijas lielākajā daļā tiek noteikts funkcionālais zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorija*, indeksējot to ar atšķirīgiem TIAN nosacījumiem, kas pārsvarā tiek saistīti ar minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platības rādītāju un pieļaujamo apbūves blīvumu, kā arī ar to, vai tiek pieļauta *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002)* un/vai *Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve*. No Grafiskās daļas secināms, ka Lokālpilnojamu centrālajā daļā paredzētas rūpniecības teritorijas, kur pieļaujama *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002)* ar augstāku apbūves blīvumu, bet tuvāk Liepājas ezeram plānota rūpniecības apbūve ar mazāku pieļaujamo blīvumu un ar ierobežotu atļauto izmantošanu. Starp plānoto C kategorijas ielu un Liepājas ezeru paredzētas *Rūpniecības apbūves teritorijas* bez

būtiskas ietekmes uz vidi, *Jaukta centra apbūves teritorijas*, kā arī *Dabas un apstādījumu teritorijas*, lai mazinātu plānotās attīstības ietekmi uz īpaši aizsargājamo teritoriju.

- 3.5.2. Vienlaikus Lokālplānojuma DA daļā tiek paredzēts funkcionālais zonējums *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R5)*, kas robežojas arī ar *Jaukta centra apbūves teritoriju (JC5)*. Birojs konstatē, ka atbilstoši TIAN nosacījumiem funkcionālajā zonējumā *Rūpnieciskās apbūves teritorija (R5)* pieļaujama arī *Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (I3002)*, savukārt *Jaukta centra apbūves teritorijā (JC5)* kā galvenie teritorijas izmantošanas veidi cita starpā ir minēti *Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (I2003)*, *Kultūras iestāžu apbūve (I2004)*, *Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve (I2007)*, *Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (I2008)* un *Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (I2009)*. Biroja ieskatā, lai teritorijas turpmākajā attīstībā neveidotos konfliktsituācijas un blakus teritorijā plānotā ražošana neietekmētu ar trokšņiem, smakām vai cita veida piesārņojumu funkcionālajā zonējumā *Jaukta centra apbūves teritorijā (JC5)* iestāžu atrašanos, nepieciešams papildus izvērtēt šo funkcionālo zonējumu atrašanās līdzās, vai arī pārskatīt TIAN nosacījumus. Biroja rekomendē Ierosinātajai vērtēt, vai minēto *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R5)* varētu noteikt ar citu indeksu, piemēram, *(R6)*, *(R7)* vai *(R8)*, kur atbilstoši TIAN nosacījumiem nav pieļaujama tādu ražotņu darbība, kuru rezultātā iespējama būtiska ietekme uz vidi.
- 3.5.3. TIAN noteikta teritoriju aizliegtā izmantošana, tostarp atkritumu apglabāšana, kā arī aizliegtas darbības, kuru rezultātā prognozējams grunts, kā arī virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojums. TIAN nosacījumos nav atļauta patvaļīga Liepājas ezera un ar to saistīto ūdensobjektu krasta līnijas pārveide, daļēja aizbēršana un mākslīgu salu veidošana. Vienlaikus ūdensobjektu krastu stiprināšana ar nolūku novērst eroziju un plūdu apdraudējumu veicama atbilstoši normatīvo aktu prasībām. TIAN noteikta prasība Lokālplānojuma teritorijas nodrošinājumam ar centralizēto ūdensapgādi, sadzīves kanalizāciju un lietus ūdeņu novadīšanas risinājumiem atbilstoši plānotajai apbūvei un teritorijas izmantošanai.
- 3.5.4. TIAN ir definētas prasības saistībā ar jaunu rūpniecības objektu būvniecību, piesārņojuma izpēti un sanāciju, jaunu darbību izvēli un izvietojumu. Savukārt TIAN neietver prasības hidromelioratīvo būvju uzturēšanai, būvniecībai un teritoriju ar meliorācijas sistēmu regulētu hidroloģisko režīmu turpmākajai apsaimniekošanai, meliorācijas sistēmu uzturēšanai vai pārbūvei, teritorijas uzbēršanai vai citiem pasākumiem. TIAN nav detalizētas prasības saistībā ar plānoto teritorijas apbūvi Lokālplānojuma Rietumu daļā, t.i. teritorijā, kas definēta kā teritorija ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu un kas šobrīd ir daļēji pārpurvojusies, aizaugusi ar niedrēm un ar atsevišķiem vaļēja ūdens dīķiem. Minētās teritorijas noteiktas par *Rūpnieciskās apbūves teritoriju*, *Transporta infrastruktūras teritoriju*, *Jaukta centra apbūves teritoriju* un *Dabas un apstādījumu teritoriju*. Lielākajā šo teritoriju daļā plānota apbūve, savukārt Lokālplānojuma izstrādes procesā veiktā ģeotehniskā un ģeoeoloģiskā izpēte neietver šo teritoriju. Līdz ar to veicama šo teritoriju virszemes ūdeņu, dūņu, grunts un gruntsūdens kvalitātes novērtējums, plūdu draudu un hidrotehnisko un melioratīvo būvju apsekošana un turpmākās izmantošanas novērtējums.
- 3.5.5. Atbilstoši TIAN nosacījumiem tiek iekļauta prasība zemes vienību labiekārtojumam, kas turpmāk izstrādājams un detalizējams būvprojektā. Katrā zemes vienībā pret ielu un / vai publisko ārtelpu teritorijā starp sarkano līniju un būvlaidi iekļauta prasība paredzēt ielu apstādījumu joslu – norobežojošus un ainavu veidojošus stādījumus vismaz 50 % no zemes vienības ielas frontes. Līdz ar to visu

kvartālu perimetrs būtu ietverts zaļajā zonā, kas to atdalītu no plānotās ražošanas teritorijas. TIAN ietver prasības veidot apstādījumus publiskās ārtelpas teritorijā starp perspektīvajām D un E kategorijas ielām un plānoto apbūvi, apstādījumus gar perspektīvo C kategorijas ielu, kas savienos Parka ielu un 14. novembra bulvāri, kā arī veidot labiekārtotu ārtelpu dabas un apstādījumu teritorijās un ārtelpu bez labiekārtojuma vai ar minimālu labiekārtojumu dabas un apstādījumu teritorijās, kas robežojas ar *Natura 2000* vietu dabas liegums "*Liepājas ezers*".

- 3.5.6. Prasībās vides risku samazināšanai TIAN noteikta prasība: "*Projektējot jaunas pilsētas nozīmes ielas (C kategorijas ielas) un objektos ar paaugstinātu trokšņa un putekļu līmeni, veic kompleksus trokšņa un piesārņojuma samazināšanas pasākumus. Nepieciešamos pasākumus precizē un nosaka būvprojektā, veicot papildus modelēšanu.*"
- 3.5.7. Izstrādātājas vērtējumā Lokālplānojums un tā risinājumi izstrādāti tā, lai nodrošinātu videi draudzīgu teritorijas attīstību, sabalansējot vides aizsardzības pasākumus un teritorijas, kā arī rūpnieciskās ražošanas teritorijas attīstību. TIAN ietvertie nosacījumi kopā ar normatīvajos aktos noteikto nodrošina degradētās un piesārņotās teritorijas atbilstošu apsaimniekošanu, tai skaitā izpēti, piesārņojuma sanācības un citu apsaimniekošanas pasākumu īstenošanu. Savukārt papildinot TIAN ar prasībām teritorijām ar meliorācijas sistēmu regulētu ūdens režīmu apsaimniekošanai un hidromelioratīvajai būvniecībai, kā arī nosakot vismaz Liepājas ezera aizsargjoslā (tauvas joslā) *Dabas un apstādījumu teritoriju (D5)* zonu, nav prognozējamās būtiskas negatīvas ietekmes uz vides stāvokli Lokālplānojuma teritorijā, Lokālplānojuma īstenošanas gaitā.
- 3.5.8. Vienlaikus Birojs vērs uzmanību, ka plānošanas dokumenta īstenošana var būt saistīta ar tādu objektu izvietojumu Lokālplānojuma teritorijā, kam atbilstoši Novērtējuma likumā noteiktajam jāveic sākotnējais izvērtējums un / vai ietekmes uz vidi novērtējums. Piemēram, ietekmes sākotnējais izvērtējums jāveic darbībām, kas saistītas ar ūdenssaimniecības sistēmu attīstības projektu īstenošanu, jaunas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas izbūvi, transporta infrastruktūras objektu būvniecību, ražošanas un loģistikas teritoriju attīstību, ja to apjomi sasniedz Novērtējuma likuma 2. pielikumā noteiktās robežvērtības. Tāpat Birojs vērs uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 147. punktā noteikts, ka: "*plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus.*" Ņemot vērā Noteikumos Nr. 240 147. punktā noteikto, plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā jāņem vērā iepriekš minētie apstākļi, nodrošinot funkcionālajā zonā *Jauktas centra apbūves teritorijā* tādus risinājumus, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, lai turpmākajā Lokālplānojuma teritorijas attīstībā neradītu konfliktsituācijas.

4. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Atbilstoši likumā "*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*" noteiktajam kompensējošie pasākumi ir jāparedz tādos gadījumos, ja plānošanas dokumenta īstenošana var negatīvi ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) vai Latvijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopus šajās teritorijās.

Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritoriju dabas liegumu "*Liepājas ezers*", līdz ar to kompensācija likuma "*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*" izpratnē nav nepieciešama.

5. Pārrobežu ietekme

Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai, plānošanas dokuments neparedz tāda veida darbības, t.sk. rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

6. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā nav norādīti specifiskie Lokālplānojuma teritorijas vides stāvokļa novērtēšanai ieteicamie monitoringa ziņojuma izstrādei izmantojamie indikatori. Vienlaikus Vides pārskatā ir ieteikti šādi statistikas, pētījumu vai novērojumu dati: 1) Liepājas ezera ūdens kvalitātes monitorings, 2) gruntsūdens kvalitātes monitorings Lokālplānojuma teritorijā, lai kontrolētu smago metālu piesārņojuma iespējamo migrāciju un 3) gaisa kvalitātes monitorings, ja Lokālplānojuma teritorijā tiek izvietoti rūpniecības uzņēmumi, kuri rada būtiskas emisijas gaisā vai smakas. Biroja ieskatā monitoringa ziņojumā lietderīgi iekļaut jau veiktos SIA "DEVONS" ģeotehniskās un ģeokoloģiskās izpētes datus, kā arī turpmākās situācijas izpētes datus, lai konstatētu vides stāvokļa izmaiņas.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Lokālplānojuma 1. redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika vienlaicīgi laika posmā no 2021. gada 22. novembra līdz 2022. gada 2. janvārim.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika ievietoti laikrakstā "Kurzemes Vārds" 2021. gada 17. novembra numurā, 2021. gada 16. novembrī paziņojums par sabiedrisko apspriešanu kopā ar plašāku aprakstu bija publicēts pašvaldības portālā: www.liepaja.lv.

Ar Lokālplānojuma 1. redakcijas materiāliem un Vides pārskata projekta materiāliem varēja iepazīties: Liepājā, Peldu ielā 5, ēkas pirmā stāva foajē darba laikā (ar nosacījumu, uzrādot sadarbspējīgu COVID-19 sertifikātu), pašvaldības tīmekļa vietnē www.liepaja.lv sadaļā Lokālplānojumi un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv sadaļā Teritorijas attīstības plānošana, saite uz dokumentu: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_17901.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2021. gada 8. decembrī, plkst. 17.00 attālināti, izmantojot ZOOM platformu. Paralēli ZOOM platformai sabiedriskās apspriešanas sanāksmi videoformātā varēja skatīt Facebook Liepājas pilsētas domes profilā, kā arī tur bija iespējams uzdot jautājumus. Sanāksmes laikā tika atbildēts uz jautājumiem, kurus uzdeva tiešsaistes sanāksmes dalībnieki sarunu daļā, kā arī jautājumi, kuri tika uzdoti Facebook profilā.

Pilnveidotā Lokālplānojuma un Vides pārskata publiskā apspriešana notika no 2022. gada 20. jūnija līdz 2022. gada 19. jūlijam. Publiskās apspriešanas sanāksme norisinājās attālināti tiešsaistes platformā ZOOM 2022. gada 5. jūlijā plkst. 17.00.

Informācija par publisko apspriešanu tika ievietota pašvaldības tīmekļa vietnē www.liepaja.lv, laikrakstā "Kurzemes Vārds" 2022. gada 20. jūlija numurā un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv.

Informācija par pilnveidoto Lokālplānojumu un Vides pārskata publisko apspriešanu tika publicēta pašvaldības sociālo tīklu (Facebook, Twitter) kontos, kā arī tika ievietota pašvaldības digitālajā kalendārā www.kalendars.liepaja.lv, kas pieejams arī pašvaldības mobilajā lietotnē "Liepājas pilsēta".

Publiskās apspriešanas sanāksme notika 2022. gada 5. jūlijā, plkst. 17.00 ZOOM platformā, tās tiešraide tika translēta Liepājas pašvaldības Facebook lapā: <https://www.facebook.com/liepajalv/videos/403249615104586>.

Ar Lokālplānojuma pilnveidotās (2.) redakcijas materiāliem klātienē bija iespējams iepazīties

administratīvās ēkas Peldu ielā 5 1. stāvā, kā arī digitālā formātā valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv.

Vides pārskatā sniegta informācija par plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaitu. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālo vides pārvaldi¹⁴, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskata projektu. Plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas gaita un konsultāciju rezultāti aprakstīti Vides pārskata 4. nodaļā "*Vides pārskata izstrāde*". Birojs secina, ka sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtie ieteikumi un konsultāciju rezultāti kopumā ir ņemti vērā, pilnveidojot Vides pārskatu un plānošanas dokumentus.

Izvērtētā dokumentācija:

Lokālpilnoojums, kas groza Liepājas pilsētas teritorijas plānojumu bijušās rūpnīcas "*Liepājas Metalurģis*" teritorijai, Liepājā un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likuma 39. pants.
2. Likums "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*".
3. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
4. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" III, IV, V, VI, VII, VIII daļa.
5. Ministru kabineta 2004. gada 20. janvāra noteikumi Nr. 43 "*Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām metodika*" 10. punkts.
6. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*".
7. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*".

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē:

- 1. Lokālpilnoojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai. Plānošanas dokumentu īstenojot, jāņem vērā šajā Biroja atzinumā (2.2., 3.2., 3.3. un 3.5. punktos ar apakšpunktiem) un Vides pārskatā norādītais.**
- 2. Lai konstatētu Lokālpilnoojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Liepājas valstspilsētas pašvaldībai vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2029. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz elektroniskā veidā Birojā.**

Birojs vērš uzmanību, ka Liepājas valstspilsētas pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jāpasagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam Liepājas

¹⁴ No 2022. gada 1. aprīļa Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde.

valstspilsētas pašvaldībai jā sagatavo un jā publicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu un jā iesniedz Birojam ievietošanai Biroja tīmekļvietnē.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Daina Dzeguze,
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

1. Liepājas valstspilsētas pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.